Dialektala uttryck från Nydala

(Inte ord som uttalas olika t ex mek och dek i stället för mig och dig, eller å- i stället för av-,

abbas	gnabba
i afse	i går afton
anka på	ångra, åtra
det antes me	det anade (fruktade) jag
arka	höhäck
ava	mulna i kanterna. Du får skynda dej, för det avar på. Om himlen avar sig på tvären, blir det regn
legga på baggakätten	leva i avhållsamhet
balta	klabba, kladda, slabba
barsöl	barns-öl, barndopskalas
base	trefot
besa	kreaturen besade (kesade) när de satte svansen i vädret och skente vilt, när bromsen hördes
bete	tiden mellan två mål mat
en stor bisse	buse
bloa	blöda
blånetott	blånor som sattes på tôtaklynna
bonka	slå eller hamra
bottingen	store magen eller vommen
bottingens bror	löpmagen
bôja	höbôja användes att bära hö i till ladan
bôs	boss, kort avfall vid tröskning
brea	höet breddes ut i en breda för att torka
bree-plan	på bredplanen framför ängaladan
bromsesko	broms på kälke och vagn. Användes i Alebo lid
bryne	sandsten att vässa lien med
brynebötta, -ho	kärl med vatten att blöta brynet i
brynegôret	det ler- eller sandaktiga avfallet av brynet
bråa	grisason bråade, när hon "löpte"
brône	en bråne var rester av eld i spis eller skog

bråpanna	
Brôsa hôl	
brôte	alla grejer som såldes vid auktionen därefter såldes kreaturen
bräscha	skryta, spendera i övermod
bulta-vang	grov arbetsvagn med breda hjulskenor
näse-busar	hårdnat slem i näsans yttre del
bynke	avfall vid tröskning, mindre än bôs
Bålt, bult	
bånna-stol	bandvävstol
bälgskinn	grovt skinn till handskar
bärsrev	födslovåndor. Kråka skrek som om hon haft bärsrev
böla, bôla	råma om kor, gråta om människor
böscha	sängkläder. Platsen där suggan låg i stian
bösta	bulta, hamra

davramål	morgonmål
dratta, drattla omkull	falla, ramla
drava	blanda havremjöl och vatten som foder till höns, hundar, kaniner
drefta	fägata där kreaturen drevs ut på betsmarken Kalla fägata i Gåeryd
dressle	litet lass på vagn eller kälke
drettel	trädrittel till förvaring av smör
drunt	den del av slagan, som slogs i log-golvet
drôsa, drôsaskojel	skovel, med vilken man öste säd ur dråsen
drosa ikull	snava, ramla, falla
dräl1a	vara i vägen, vara lat
dröj, drög	mycket enkel kälke eller släpa
dröpja	idissla
duska, döska	småregna

exprä	franska ex près, enkom, med flit
fjäla	stoppa korvmat i
fjälster	rensade tarmar till korv
fjärja	dra upp linjer på åkern att så efter
fjöl	bräde att höja dyngehäcken med bräde som sattes framför ögonen på djur som hoppade över eller bröt genom stängsel
flis	stålflis som sattes i pennskaftet när man skrev med bläck
flo	vedflo, staplad ved
floa	stapla, lägga ihop tätt
floe	vattensamling, liten pöl eller dike även golvet i lagårdsgången
fly	räcka något till någon
flökta	den böjda bågen med tyg i, som användes på lien vid sädesmejning
flåbuse	otrevlig eller våldsam buse
flåhacka	bred hacka att ta bort grästorv eller ljung
fnaska staver	rensa staver till gärdesgård
fnöske	något som är riktigt torrt (träaktiga saker)
frea	freda, göra stängsel
fredsdike	mossdike, som kreaturen inte gick över användes i stället för gärdsgård
fråen	högeroxen (man gick till vänster om dragarna, när man körde)
fyllehunn	en berusad människa
fästman	stödet för spiskupan, kläddes till jul
förhärdat	förskräckligt, gräsligt. Grimsjödal är bra bara det inte vore så förhärdat vidlyftigt
förskinn	förkläde av läder, användes när man skodde eller fodrade grisar
gap	led eller öppning i gärdsgård
gapatroler	horisontella trolor som stängde gapet
glora	daggmask
glödhoppor	klimpar av potatismjöl, värmda på glöden
gnava	gnaga
grunna	fundera

grunna	det grunnar i Långö, vattnet var lika kallt ända ner till bottnen. Det frös då nerifrån och blev som tjäle
grönna	det grönner inte, det förslår (räcker) inte
grömt	grymt,
idag som gåen var	igår
den vecka som gåen var	förra veckan
halv-elta kvarter	stutar som var 10 1/2 kvarter, lämpliga att tämjas. Ett kvarter är omkr. 15 cm
hank	en vidja sammanvriden till en ring som kunde användas när man stängde grind e d
hantera	smutsa ner
harpa	kastmaskin att rensa potatis och krösen i
hasera	benen
hera	vingla, gå ostadigt
here	pojke
hie	sämsta tänkbara hus, räv- eller grävlinggryt Kommer han hem till hiet en gång te, så kommer han aldrig på sjön mer
hinkety	hintertyg
hjälle	där varor torkades på en rimme, ressel, stege
hopagräs	grässlåtter som flera tillsammans ägde
hornömma	kunde oxar bli i öronen
horsagök	enkelbeckasin
hot	stavpar
hyt, hit	när oxarna skulle gå åt vänster
håen, hundan, håken	nästan en svordom
hånn	säd som rymdes i en hand
hånnaklä	handduk eller linneband varmed kistan bars till kyrkan vid begravning. Fanns hos Josef och Bertil i Fägerhult
håv	återväxt av gräs efter slåtter
härera	axlarna, härabreer som en snok
häveval	stång med hästsko, använd som järnspett
hörker	frisk, sund
hös	svinhuvud

i jåns	nyss, för en stund sedan
illbattig	besvärlig - om folk
inkiett	franska in quiet, orolig, bekymrad för
istas	istadigas, när hästen reste sig på bakbenen och gick baklänges
i väre mä, i färe mä	då och då
jor-stat	båralaget i begravningsroten, som hjälpte till att bära kistan till kyrkogården
kajös	dristig, framfusig, stor i korken
kallgår, kållgår	grönsaksland
kippa	andas häftigt som om man inte får luft kippa som ett källefrö 5groda i vattenkällan)
klamp, klant	trefot att sätta grytan på
klera	taltrast
klyka, klynna	högaffel av trä
klök	högfärdig
det klökte me	jag höll på att spy
klök i käften	sketordsfuller
knabbar	stutar lagom stora att tämjas
knavelhänter	krumsen, valen
knavlingabro	kavelbro, bro av stockar
kolpa, kolpstör	skrämma i fisken i nät genom att stöta i vattnet med en stör
korvhorn	till hjälp att stoppa korvamaten i korvskinnet
krettel	körtel, i kött eller fläsk
krumsen	stel i händerna av kyla
krätten	kräsen
kulsing	liten pojke
kulting	liten gris
kyng, kyngavis	en kort händelse, t ex en hostattack
kåla	hugga av blasten på t ex rovor
kål-äss	järn format som ett äss att hacka kål med
kåst	kvast
kämla	ull eller hår som en stor dammtuss
kärve	6 hånn, en handfull 6 gånger, av säd
käxla, käxa, texla, tjöta	verktyg att hugga takrännor med
kölna	bastu att torka korn i

la	väl, dä kan I la = det kan ni väl
lafsa	en slarvig människa, litet velig
lafseter	utan tag i
lakatorra, lasatorra	sjukdom, då kon inte kan idissla
lefsor	bröd
less ve	vantrivas, tråna efter något
limme	24 hånn, av lin
lôamössa	pälsmössa med ullen utåt
lôve, lôveter	halvfjollig person
lusakam, lusborste	finkam, tät borste
lyas opp	lyssna
lysekäring	ställning för lysestickor, under vilka
lysestickor	man måste ha en balj eller gryta vatten
låmme	lamm
läjet, leet	ledet, öpnning i gärdsgården, som kunde stängas med skyttlatrolor eller grind
läpalätter	pratmakare
löjeho	slaktho
löske	gå löske, utan att bära något
ljuska	ljumskar

masa	dra ut på arbetet
i ett masadra	det går utan uppehåll
matalea	när ingen mat smakar bra, har man matalea
mea-kedja	bromshake, bromssko
mee	med på kälke
Mickel	innan kvällen sitter Mickel i spisen
môsapytta	ljungpipare, spovfåglar
mulakasse, mulakorg	nätkorg som hindrade oxarna att äta
mya	det myer i ungen, när han inte kan sitta still dä môj i träklôven
det är vid märket	det är på gränsen till
möa-dryg	lat, vill inte arbeta
mönna	många

nekakråka	den som stack uppneker på logen även redskapet
nɔcke	spindel
nummen	frusen om händerna
ta sig för nära	åtagit sig mer än han kan utföra
nöna	varna, varsko